

[Svend Auken]

tier her i Folketinget motivere den forespørgsel, der rettes til statsministeren om statsministerens vurdering af såvel den udenrigs- som den indenrigspolitiske situation.

Jeg tror, vi alle med spænding afventer statsministerens besvarelse af denne forespørgsel.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):

Den forløbne del af dette folketingsår synes jeg i høj grad har været præget af store og meget skelsættende begivenheder rundt om i den verden, der omgiver os. Vi er blevet stillet over for de udfordringer, som opbygningen af et nyt og åbent Europa giver os, og vi har samtidig gennemlevet meget dramatiske og tragiske begivenheder som følge af Golfkrisen og i kølvandet på krigsafslutningen.

Vi har også oplevet, at den verden, der grænser op til os i Europa, ikke er blevet mere stabil. En ny verdensorden skabes altså ikke fra den ene dag til den anden.

En fortsættelse af den positive udvikling i Europa tror jeg kan bidrage til at skabe en større sikkerhed og også velstand i den øvrige verden. Det mål må vi have for øje. Men den lettelse og den begejstring, vi alle følte over de lykkelige begivenheder i Central- og Østeuropa i 1989 og i 1990, må altså ikke få os til at glemme, at der fortsat er mange sten, der skal flyttes, og mange byrder, der skal bæres, inden man i andre dele af verden kan få de samme gode muligheder for udvikling i fred og sikkerhed, som vi har i Danmark.

Alligevel: Alt i alt mener regeringen, vi kan fastslå, at det internationale politiske klima dog fortsat er opmuntrende. Ved en ihærdig og konstruktiv indsats fra de vestlige landes side har vi mulighed for at indlede en fredelig international udvikling, som faktisk for blot få år siden forekom at være helt uden for rækkevidde.

Regeringens holdning er klar, og jeg tror, vi er bredt enige om den her i Folketinget: Gennem en aktiv støtte til afspænding og udvikling vil vi fortsat bidrage til skabelse af en mere sikker og fredelig verden. Det gælder både i forhold til de nye østeuropæiske demokratier, og det gælder over for udviklingslandene i den tredje verden. Det er grundlaget for Danmarks politik – det er det i EF, i NATO og i FN. Vejen frem går over økonomisk og social udvikling til afløsning af militær magt. Det er det, vi skal stræbe hen imod.

Ved indledningen af dette folketingsår oplevede vi gennemførelsen af Tysklands forening, som mere end noget andet symboliserer efterkrigstidens egentlige afslutning. I Central- og Østeuropa – det kan man vist godt sige – er nu hvedebrødsdagene oven på omvæltningerne i 1989 forbi. Vi ser fortsat en betydelig optimisme hos de central- og østeuropæiske regeringer, som nu har fået et kæmpemæssigt ansvar med hensyn til de store samfundsmæssige problemer, de står over for – og de er sandelig store. Men man er alligevel nu for alvor kommet i gang; den økonomiske situation i mange af landene er faretruende, men de tror på, at de i et samarbejde med os andre kan komme igennem.

Også miljøproblemerne stiller store krav. Omstillingsprocessen vil blive både vanskelig og tidkrævende. Danmark har sammen med andre vestlige lande påbegyndt et økonomisk samarbejde, som tilsigter at lette denne store omstillingsproces.

Hvis vi så kaster blikket på udviklingen i Sovjetunionen, kommer vi ikke uden om, at alt det, der sker, giver anledning til alvorlig bekymring. Jeg tænker især på Sovjetunionens økonomi; den befinder sig fortsat på en nedadgående spiral. Det politiske system er i opbrud. De enkelte republikker søger at opnå større uafhængighed af centralmagten.

Alt dette er naturligvis vigtigt for os at studere og søge at tage hensyn til, for vi mener, det er i Danmarks og Vestens interesse at fremme en udvikling i Sovjetunionen stadig klarere hen imod egentligt demokrati og også markedsøkonomi. Vi håber, at politisk stabilitet kan opnås gennem en udvikling, der sikrer respekten for menneskerettighederne og en bedre levestandard for befolkningen. Derfor søger Danmark i det omfang, vi nu kan det, bilateralt og sammen med vore partnere i EF at bringe Sovjetunionen ind i et tættere internationalt samarbejde.

De baltiske lande har klart udtalt deres ønsker om igen at opnå fuld uafhængighed. Danmark støtter det ønske, og vi vil også i de kommende år udbygge det samarbejde, vi har indledt med de tre baltiske lande.

Det positive samarbejde mellem Sovjetunionen og USA og de øvrige vestlige lande i FN-regi over for den irakiske aggression over for Kuwait var jo skelsættende. Samarbejdet mellem Sovjetunionen og de vestlige lande vil fortsat kunne være af stor betydning både for af-